

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

KIEMELTEN KÖZHASZNÚ SZERVEZET

(1073 BUDAPEST, KERTÉSZ UTCA 42-44. II. 9.)

2003. ÉVI KÖZHASZNÚ JELENTÉSE

Budapest, 2004. május 24.

Kószeg Ferenc
elnök
Magyar Helsinki Bizottság

P.H.

1 9 0 1 3 9 8 3 9 1 9 9 5 4 9 0 1

Statisztikai számjel

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG
Közhasznú Közhasznú Társadalmi Szervezet
Közhasznú Egyszerűsített éves beszámoló MÉRLEGE
Eszközök (aktívák)

Az üzleti év mérlegfordulónapja: 2003.12.31 (év. hó. nap)

Adatok e Ft-ban

Ssz	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a.	B	C	D	E
01.	A. Befektetett eszközök (02.+04.+06. Sor)	2688		2859
02.	I. Immateriális javak	165		162
03.	02.sorból: Immateriális javak érték helyesbítése			
04.	II. Tárgyi eszközök	2523		2697
05.	04.sorból : Tárgyi eszközök érték helyesbítése			
06.	III. Befektetett pénzügyi eszközök			
07.	06.sorból: Befektetett pénzügyi eszközök érték helyesbítése			
08.	B. Forgóeszközök (09.+10.+11.+12.sor)	26433		33318
09.	I. Készletek			
10.	II. Követelések	1601		3641
11.	III. Értékpapír			
12.	IV. Pénzeszközök	24832		29677
13.	C. Aktív időbeli elhatárolások	0		0
14.	Eszközök összesen (01.+08.+13. Sor)	29121		36177

Keltezés: Budapest, 2004.05.24

a szervezet vezetője

P.H.

1 9 0 1 3 9 8 3 9 1 9 9 5 4 9 0 1

Statistikai számjel

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG
Kiemelten Közhasznú Társadalmi Szervezet

Közhasznú Egyszerűsített éves beszámoló MÉRLEGE
Források (passzívák)

Az üzleti év : 2003.12.31.(év/hó/nap)

Adatok e Ft-ban

Ssz	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a.	B	C	D	E
15.	D. Saját tőke (16+18+19+20+21+22+23 sor)	27089		30949
16.	I. Jegyzett Tőke	15463		15463
17.	II. Tőkeváltozás/ eredmény	23440		11626
18.	III. Lekötött tartalék			
19.	IV. Értékelési tartalék			
20.	V. Tárgyévi eredmény közhasznú tevékenységből	-11814		+3860
21.	VI. Tárgyévi eredmény vállalkozási tevékenységből			
22.	E. Céltartalékok			
23.	F. Kötelezettségek (26+27+28 sor)	1950		5228
24.	I. Hátrasorolt Kötelezettségek			
25.	II. Hosszú lejáratú kötelezettségek			
26.	III. Rövid lejáratú kötelezettségek	1950		5228
27.	G. Passzív időbeli elhatárolások	82		0
28.	Források Összesen (15+24+25+29 sor)	29121		36177

Keltezés: Budapest, 2004.05.24

a szervezet vezetője

P.H.

1 9 0 1 3 9 8 3 9 1 9 9 5 4 9 0 1

Statisztikai számjel

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG
Kiemelten Közhasznú Társadalmi Szervezet
 Közhasznú Egyszerűsített éves beszámoló
 Eredménykimutatás

Az üzleti év mérlegfordulónapja: 2003.12.31 (év/hó/nap)

Adatok e Ft-ban

Ssz	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a.	B	C	D	E
A.	Összes közhasznú tevékenység bevétele	104880		128837
1.	Közhasznú célra, működésre kapott támogatás	102966		117313
a.	Alapítótól			
b,	Központi költségvetésből			
c,	Helyi Önkormányzattól			
d.	Egyéb	102966		11524
	Ebből 1 %-os.....	152		241
2.	Pályázati úton elnyert támogatás			
3.	Közhasznú tevékenységből származó bevétel	1023		10191
4.	Tagdíjból származó bevétel			
5.	Egyéb bevétel	739		1092
B.	Vállalkozási tevékenység bevétele			0
C.	Összes bevétel	104880		128837
D.	Közhasznú tevékenység ráfordításai	116694		124977
	Anyagi jellegű ráfordítások	85918		105936
	Személyi jellegű ráfordítások	24423		14682
	Értékcsökkenési leírás	1650		1560
	Egyéb ráfordítások	0		42
	Pénzügyi műveletek ráfordításai	4530		2658
	Rendkívüli ráfordítások	173		99
E.	Vállalkozási tevékenység költségei			0
	Anyagjellegű ráfordítások			
	Személyi jellegű ráfordítások			
	Értékcsökkenési leírás			
	Egyéb ráfordítások			
	Pénzügyi műveletek ráfordításai			
	Rendkívüli ráfordítások			
F.	Összes ráfordítás	116694		124977
G.	Adózás előtti vállalkozási eredmény (C-F)	-11814		+3860
H.	Adófizetési kötelezettség	0		0
I.	Tárgyévi vállalkozási eredmény (G-H)	-11814		+3860
J.	Tárgyévi közhasznú eredmény (A-D)	-11814		+3860

Keltezés: Budapest, 2004.05.24

a szervezet vezetője

P.H.

Tájékoztató adatok
2003.12.31

adatok ezer Ft-
ban

<i>Személyi jellegű ráfordítások</i>	14682
<i>Bérbiztosítás</i>	<i>8833</i>
Ebből: Alkalmazottak munkabére	6344
M megbízási díjak	2430
Polgári szolgálat	59
<i>Személyi jellegű egyéb kifizetések</i>	2734
<i>Bérbiztosítások</i>	<i>3115</i>

- 1) A Magyar Helsinki Bizottság 2003. évi számviteli beszámolóját külső könyvelő cég készíti.
- 2) A Bizottság költségvetési támogatást 2003. évben nem kapott.
- 3) Az Egyesület vagyoni felhasználásában veszteség nem keletkezett. A Szervezet működése eredményes volt, melyet az Egyesület nem bontott meg.
- 4) Kapott támogatások összege:

ADOMÁNYOZÓ	2003
Soros Alapítvány Emberi Jogi és Korrupcióellenes Program (személyi kifizetések)	12 000 000,- Ft*
(OSI) Nyílt Társadalom Intézet – Intézményi támogatás a Bizottság emberi jogvédő tevékenységéhez	22 914 119,- Ft (100 000,- USD)
(OSI) Nyílt Társadalom Intézet Regionális Menedékjogi Jogklinika Program (LARC)	1 645 617,- Ft (8 093,73,- USD)
ENSZ Menekültügyi Főbiztossága „Menedékkérők Hatékony Jogvédelme” program	42 953 000,- Ft
ENSZ Menekültügyi Főbiztossága „Regionális Menedékjogi Jogklinika (LARC) Program”	19 513 623,- Ft
Bolgár Helsinki Bizottság „A kínzás megelőzése Közép- és Kelet-Európában”	12 164 472,- Ft
Európai Bizottság „Menedékkérők hatékony jogvédelme” program	5 882 991,- Ft (23 796 EUR)
Európai Bizottság „Asylum Advocacy in Accession States”	4 925 177,- Ft (19 120 EUR)
ECRE – „Közép-európai menekültügyi szervezetek fejlődését támogató program”	550 912,- Ft (2 546,51 USD)
MEDE – „A közösségi anti-diszkriminációs szabályozás a magyar jogba való átültetése”	2 063 800,- Ft (8 500 EUR)
SZJA 1%	241 369,- Ft
Fischer Ádám magánadományozói támogatás	731 250,- Ft
Összesen	125 586 330,- Ft

- 5) A Magyar Helsinki Bizottság tisztviselői közül Kőszeg Ferenc, dr. Kádár András (2003. 04. 31-ig) és dr. Pardavi Márta kapott munkabér jellegű juttatást, melynek havi bruttó összege 50 000,-Ft/hó/fő.
- 6) A Bizottság kiemelten közhasznú tevékenysége a Khtv. 26. § c. pontja alapján, hogy

*Az összeg nem került jóváírásra a Magyar Helsinki Bizottság számláján. A kifizetések lebonyolítása közvetlenül a Soros Alapítványtól történik. A program időtartama: 2003. 10. 01 – 2004. 12. 31. 2003-ban a ténylegesen kifizetett összeg: 2 130 000,- Ft.

11. elősegítse a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének megvalósulását,
12. fellépjen az emberi és állampolgári jogok védelmében,
13. támogassa a magyarországi és határon túli nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak teljes körű érvényesülését.

E célok és feladatok megvalósítása érdekében a Bizottság ingyenes jogi tanácsadást, szükség esetén jogi képviseletet biztosít azoknak a személyeknek és csoportoknak, akiknek és amelyeknek emberi, közösségi jogait sérelem érte; érdekükben fellép a nyilvánosság előtt is.

A MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG TEVÉKENYSÉGE 2003-BAN

A Magyar Helsinki Bizottság figyelemmel kíséri a nemzetközi emberi jogi dokumentumokban biztosított emberi jogok magyarországi érvényesülését, és a közvélemény tájékoztatása mellett jogi segítséget nyújt bárkinek, akinek emberi jogait a hatóságok megsértették. Erőfeszítéseket tesz, hogy a hazai jogszabályokban következetesen érvényesüljenek az emberi jogi normák. Működési területén elősegíti a jogi oktatást és továbbképzést Magyarországon és a régióban. Tevékenységének két fő területe a menekülők és a más nemzetközi egyezmények alapján utalomra szoruló külföldiek jogainak védelme, továbbá a rendvédelmi szervek és az igazságszolgáltatás működésének nyomon követése. Megkülönböztetett figyelmet fordít a fogva tartottak helyzetére, a védelemhez való jog és a törvény előtti egyenlőség elvének tényleges érvényesülésére.

Céljai megvalósítása érdekében a Magyar Helsinki Bizottság az alábbi főbb területeken fejti ki tevékenységét:

- jogi segítséget nyújt a Magyarországon menedéket kérő, illetve az országból a nemzetközi emberi jogi normákkal ellentétesen kiutasítással fenyegetett külföldiek jogainak érvényesítéséhez, erőfeszítéseket tesz az e jogokat biztosító magyar és európai szintű szabályozás javítására;
- jogi segítséget nyújt mindazoknak, akik a rendvédelmi szervekkel kapcsolatba kerülve jogsérelmet szenvedtek el, valamint felhívja a figyelmet a rendőrségi fogdáknak és büntetés-végrehajtási intézetekben fogva tartottak jogai érvényesülésének hiányosságaira, és javaslatokat tesz a jogérvényesülés biztosítására;
- ösztönzi, hogy a magyar jogalkotásban és jogalkalmazásban ténylegesen érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés tilalma, és a büntetőjog és büntető-eljárásjog területén javuljon mindazoknak a jogvédelme, akik bármely okból – különösen származásuk, anyagi helyzetük vagy egyéb rászorultságuk miatt – hátrányt szenvednek az igazságszolgáltatás folyamatában;
- elmélyíti a gyakorló és leendő jogászok emberi jogi, különösen a menedékjoggal és a fogva tartás jogi szabályozásával kapcsolatos ismereteit és gyakorlati tapasztalatait, hozzájárulva, hogy a jogsértettek a jövőben hatékonyabb jogi segítségben részesülhessenek;
- együttműködik azon magyarországi, európai vagy nemzetközi civil vagy kormányközi szervezetekkel, amelyek a Bizottság fő tevékenységi területein az emberi jogi normák tiszteletben tartásának és javításának érdekében fejtik ki a tevékenységüket.

E feladatok ellátása során a Bizottság több szinten kíván hozzájárulni az emberi jogok magyarországi érvényesülésének fejlődéséhez. Meggyőződésünk, hogy feladatunkat úgy tudjuk leghatékonyabban ellátni, ha a jogi segítségnyújtó és emberi jogi megfigyelő programok közvetlen gyakorlati hatásait a jogérvényesülést kutató, valamint jogi reformokat ösztönző programjainkban is felhasználjuk. A jogi segítségnyújtás konkrét szintjére tehát rá kell épülnie egy inkább általános érvényű, a jogrendszer fejlődését a jogalkotás befolyásolása révén előmozdító feladatkörnek, továbbá olyan oktatási-kutatási tevékenységeknek, amelyek a gyakorlati jogi segítségnyújtásban részt vevők munkájának hatékonyságát növelik.

A Magyar Helsinki Bizottság 2003-ban is folytatta emberi jogvédő tevékenységét. Főbb programjaink az év során az alábbiak voltak.

- 1. Emberi Jogi Tanácsadó Iroda:** 2003-ban az Emberi Jogi Tanácsadó Iroda összesen 434 ügyben nyújtott – a szóbeli tanácsadástól a beadványok előkészítésén át a jogi képviseletig terjedő – ingyenes jogi segítséget. Kiemelt fontosságúak a rendőri bántalmazással kapcsolatos ügyek (9 ügy), a fogva tartás körülményeivel kapcsolatos panaszok (205 ügy), valamint a különböző idegenrendészeti (41 ügy), család egyesítési (20 ügy) és a menedékjogi eljárásban nyújtott közreműködés (32 ügy). A Tanácsadó Iroda vezető ügyvédje, dr. Somogyi János képviselte az Európai Emberi Jogi Bíróság előtt a Kmetty kontra Magyarország ügyben a panaszost. Az ügyben a strasbourgi Bíróság megállapította, hogy a magyar hatóságok megsértették az Európai Emberi Jogi Egyezmény 3. cikkét, mivel a panaszos bántalmazással kapcsolatos állításait nem vizsgálták ki hatékony módon.
- 2. Menedékkérők hatékony jogvédelme:** A Magyar Helsinki Bizottság az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) szerződéses partnereként a menedékkérők és menekültek részére ingyenes jogi segítséget nyújtó országos ügyvédhálózatot működtet. A program az utóbbi 3 évben összesen 2150 ügyben nyújtott jogi segítséget, 2003-ban 438 ügyben jártak el ügyvédeink. A programban részt vevők rendszeresen felkeresik a külföldiek elhelyezésére fenntartott befogadó állomásokat, közösségi szállásokat és idegenrendészeti fogdákat. A programban résztvevőkkel félévente szakmai konzultációt folytatunk, tájékoztatást nyújtunk számukra a

menekültek származási országairól, a magyar, nemzetközi és európai uniós menedékjogi és idegenrendészeti szabályozásról és gyakorlatról.

3. **Menedékjogi jogklinikák:** A budapesti, győri és debreceni jogi karokon működő Jogklinika program lehetőséget nyújt joghallgatóknak, hogy már az egyetemi éveik során ügyvédek felügyelete mellett betekintést nyerjenek az eljárás napi gyakorlatába, tapasztalatot gyűjtsenek a hazai és nemzetközi menedékjogi és idegenrendészeti szabályozás gyakorlati érvényesüléséről. E mellett a joghallgatók jogi tanulmányaik során specializált elméleti képzésben vesznek részt, melynek keretében megismerik a magyar menekültügyi és idegenrendészeti szabályozást és a nemzetközi menedékjogi, emberi jogi normákat.
4. **Fogda- és börtönmegfigyelő program:** Az Országos Rendőr-főkapitánysággal és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságával kötött együttműködési megállapodások alapján a Bizottság megfigyelő csoportokat küld a rendőrségi fogdába és bv. intézetekbe. A program célja, hogy segítséget nyújtson a fogva tartott előzetes letartóztatottak és elítéltek jogainak érvényre juttatásához, és kezdeményezze a fogva tartás során tapasztalt jogsértések és helytelen gyakorlat megszüntetését, illetve a fogva tartottakra indokolatlan hátrányt tartalmazó hatályos jogszabályi rendelkezések módosítását. A Bizottság emberi jogi megfigyelői 2003-ban összesen 155 alkalommal tettek látogatást rendőrségi fogdában, és 14 nagyobb büntetés-végrehajtási intézményt kerestek fel.
5. **A törvény előtti egyenlőség érvényesülése a büntetőeljáráásban cigány és nem cigány terheltek esetén** (Romák a büntetőeljáráásban): A kutatási projekt célja, hogy statisztikai módszerekkel feltárja, mennyiben érvényesül a diszkrimináció a büntetőeljáráásban a romákkal szemben, majd az eredmények alapján segítse a „cigánybűnözés” képzetének felszámolását, és hozzájáruljon az igazságszolgáltatás társadalmi kontrolljához.
6. **Regionális program a közép-európai menedékjogi jogklinikák támogatására (LARC):** A LARC program célja, hogy hozzájáruljon a közép-kelet-európai országokban létrejött menedékjogi jogklinika programok fejlődéséhez, közvetett módon elősegítve a régióban menedéket kereső külföldiek védelmét. Ennek érdekében a program – különböző képzéseken és szakmai konzultációkon keresztül – szakmai segítséget nyújt a jogklinikákban részt vevő egyetemi tanárok, ügyvédek és joghallgatók részére, illetve elősegíti a régióbeli jogklinikai programok létrejöttét, megerősödését és együttműködését. 2003-ban a LARC program több szakmai találkozót szervezett: (i) 3. nemzetközi menedékjogi perbeszédmondó verseny, Brno, Csehország, 2003. március; (ii) A menedékkérők hatékony képviselete, különös tekintettel a társadalmi nemi és kulturális kérdések iránti fogékonyságra, Budapest, 2003. május; (iii) közép-európai regionális szeminárium az EU menedékjogi joganyagáról, Budapest, 2003. november.
7. **Az emberi jogokat érintő jogalkotási folyamatok monitorozása, javaslattétel a jogszabályok módosítására** a Bizottság működési területein, különös tekintettel az idegenrendészeti, menekültügyi, büntetőjogi területre és az esélyegyenlőség biztosítására. 2003-ban a hangsúlyt az ingyenes jogi segítségnyújtással („nép ügyvédje”) és az esélyegyenlőséggel kapcsolatos jogalkotásra helyeztük.
8. **Az emberi jogok érvényesülését figyelemmel kíséző európai és nemzetközi emberi jogi fórumok részére alternatív jelentések készítése,** különösen az ENSZ és az Európa Tanács emberi jogi fórumaira. 2003-ban az Európa Tanács Rasszizmus és Intolerancia Ellenes Bizottsága, valamint a Kínzás Megelőzésére létrejött Bizottsága számára készítettünk alternatív jelentést.

Budapest, 2004. május 31.

Kószeg Ferenc
elnök
Magyar Helsinki Bizottság